

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40556
Nom	Pràcticum: Especialitat de dibuix
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	10.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	65 - Practicum: Especialitat de dibuix	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
RAMON CAMPS, RICARD	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

El *Pràcticum* de l'especialitat és una matèria que pretén proporcionar a l'estudiant el contacte amb la realitat escolar, afavorint processos de presa de decisions en situacions d'ensenyament i d'aprenentatge, així com afavorir l'adquisició d'habilitats socials i d'intervenció educativa amb l'objectiu que pugui respondre amb eficàcia a qüestions i problemàtiques essencials en el desenvolupament docent. Al llarg del seu procés de desenvolupament se diferencien dues parts fonamentals. Una part adreçada a l'observació crítica de la realitat educativa i l'altra adreçada bàsicament cap a l'experimentació de pràctiques docents d'aula. És en la segona part on l'estudiant ha de dissenyar, desenvolupar i avaluar processos d'ensenyament i d'aprenentatge propis de la seua especialitat. Els objectius generals del *Pràcticum* com a matèria són els següents.

- Observar y analitzar de forma crítica el context escolar.
- Comprendre la normativa, funcionament i organització del centre escolar.
- Desenvolupar la col·laboració amb els professionals dels centres de pràctiques.
- Dissenyar, desenvolupar i avaluar les intervencions didàctiques a l'aula.
- Reflexionar de forma crítica sobre les pràctiques d'aula per a innovar i millorar la qualitat de la pràctica docent.
- Relacionar els coneixements teòrics-pràctics amb les experiències del *Pràcticum*.

- Analitzar y valorar les experiències observades en els centres de pràctiques.
- Comprendre el rol professional del professor.
- Saber utilitzar amb criteris les TIC y els diferents materials per a l'ensenyament.
- Adquirir habilitats socials i competències d'intervenció educativa per a desempenyorar amb qualitat la funció docent.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Acomplir els requisits establerts per al Màster de Professor/a d'Educació Secundària quant a l'accés a l'especialitat de Dibuix.

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.

- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.

- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.

Adquirir experiència en la planificació, docència i avaluació de les matèries de l'especialitat.

Acreditar un bon domini de l'expressió oral i escrita a la pràctica docent.

Dominar les destreses i les habilitats necessàries per a fomentar un clima que facilite l'aprenentatge i la convivència.

Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació a partir de la reflexió basada en la pràctica.

Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigit o autònom. Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a

l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics entorn dels processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Conèixer les professions vinculades a aquesta especialitat.

Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, tenint en compte el nivell i formació prèvia dels estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la als processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

Concretar el currículum que s'implantarà en un centre docent participant en la planificació col·lectiva; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.

Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa decisions i la construcció d'un futur sostenible.

Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.

Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Dissenyar i dur a terme activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura a l'entorn on estiga ubicat.

Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills.

Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i els models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament. Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació

dels processos d'ensenyament i aprenentatge. Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.

Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

Conèixer la tipologia empresarial corresponent als sectors productius i comprendre els sistemes organitzatius més comuns de les empreses.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Metodologia per a l'observació i l'anàlisi de la realitat docent.

L'observació participant al centre de pràctiques: objectiu i utilitat per a la tasca docent, variables que permet analitzar.

Tècniques d'observació i recollida d'informació: diaris de classe, anecdotaris, llistes de control, escales d'estimació, registres de conducta, qüestionaris, entrevistes, etc.

Fonts de documentació disponibles als centres de pràctiques.

Mètodes per a l'anàlisi i la interpretació de la informació recollida.

2. Coneixement del centre educatiu de pràctiques.

La relació entre el centre educatiu de pràctiques i l'entorn: context físic, socioeconòmic, cultural i lingüístic

Estructura i organització del centre educatiu

La coordinació i cooperació entre docents

El projecte lingüístic de centre

Les relacions del centre educatiu amb la família, els serveis educatius externs (serveis psicopedagògics, centres d'assessorament d'ensenyants, etc.) i serveis comunitaris (biblioteques, museus, etc.).

El centre educatiu i l'administració educativa: marc legislatiu de referència

Òrgans de coordinació docent

3. La planificació educativa del centre i de l'especialitat.

Adequació del marc curricular a la realitat educativa: objectius, competències i continguts

Programes d'educació bilingüe/trilingüe

Criteris metodològics generals

Criteris d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat i criteris de promoció

Tractament de la diversitat en el marc del currículum ordinari

Tractament de la multiculturalitat i de la coeducació

Organització de l'orientació educativa i del pla d'acció tutorial

Adaptacions curriculars

4. La pràctica docent observada a l'aula.

Avaluació dels processos d'ensenyament, la pràctica docent i la feina de l'equip educatiu
Programació d'aula i relació amb els cicles i les etapes
Característiques del grup classe. La interacció a l'aula La tutoria.

5. La intervenció docent dels estudiants durant les pràctiques.

Metodologia d'ensenyament i aprenentatge, amb una atenció especial als processos d'avaluació.
Processos d'innovació i millora de la docència
Els recursos i els materials utilitzats
Les activitats complementàries i extraescolars
Disseny, posada en pràctica i avaluació d'intervencions educatives a l'aula.

6. Valoració crítica dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge.

Anàlisi de resultats i propostes de millora per a processos futurs d'ensenyament i d'aprenentatge.
La pràctica docent observada a l'aula
La intervenció docent dels/les estudiants en pràctiques

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques externes		100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	200,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	250,00	

METODOLOGIA DOCENT

En la primera fase del *Pràcticum* les tasques dels estudiants es centraran en l'observació de la realitat educativa en el centre; així com en conèixer i en analitzar l'actuació del tutor assignat en diferents grups i nivells. En la segona fase del *Pràcticum* les tasques dels estudiants seran d'intervenció a l'aula amb diferents graus de responsabilitat i sota la supervisió del seu tutor/a en el centre educatiu.

Els estudiants en pràctiques hauran de participar en les reunions dels equips educatius dels què forme part i col·laborar en els projectes d'innovació i en les activitats extraescolars que el centre desenvolupe. Tanmateix hauran d'assistir a totes les reunions i activitats hi organitzades per a poder conèixer profundament la realitat educativa del centre educatiu.

Els estudiants comptaran amb l'asesorament de tutor/a de la universitat. Les tutories programades podran ser individuals i/o grupals. Així mateix, les tutories també podran orientar els estudiants al llarg del procés d'investigació relacionat amb el *Treball de Fi de Màster*.

La realització de l'informe de pràctiques per part dels estudiants podrà donar lloc a la posada en comú de les seues experiències i reflexions. L'objectiu principal és compartir les diferents situacions viscudes pels estudiants, contrastar idees i aprendre conjuntament.

AVALUACIÓ

La **qualificació del Pràcticum** s'obté mitjançant la mitjana ponderada de les tres qualificacions següents.

1. Avaluació per part del tutor/a del centre de pràctiques del desenvolupament de les pràctiques (50 %)
2. Avaluació per part del tutor/a de la Universitat de València del seguiment i de les tutories (25 %)
3. Avaluació per part del tutor/a de la Universitat de València de l'Informe de pràctiques que ha de realitzar l'estudiant (25 %)

L'avaluació global dels estudiants a través de les tres àrees esmentades es detalla a continuació.

Qualificació del tutor/a del centre de pràctiques (valor atorgat: 50%)

El tutor del centre pot fer una valoració fiable de les pràctiques en la mesura que ha dut a terme la tutela directa dels estudiants, considerant criteris com són la participació en les activitats, la integració en l'equip de treball, la seua professionalitat, responsabilitat i iniciativa. Aquesta valoració es realitza mitjançant el qüestionari d'avaluació adjunt a aquesta Guia Acadèmica, el qual serà remès directament al tutor d'Universitat una vegada finalitzada la fase II de les pràctiques; bé per e-mail o bé per correu postal a l'adreça electrònica o postal que el tutor de la Universitat de València li indique.

Qualificació per part del tutor/a de la universitat (valor atorgat: 25%)

El treball de reflexió fet pels estudiants a partir del treball de seguiment del tutor de la Universitat li proporciona criteris per a emetre una valoració de les pràctiques realitzades en els centres educatius. Aquesta valoració es construeix principalment sobre els següents criteris.

- Assistència i participació en les reunions i als seminaris d'orientació i de seguiment.
- Valoració de les tasques dutes a terme segons l'intercanvi d'informació amb el tutor del centre o les visites al centre quan es produïsquen.

Qualificació de l'informe final del Pràcticum pel tutor d'universitat (valor atorgat: 25%)

En finalitzar les pràctiques els estudiants lliuraran un informe escrit d'entre 10 i 15 pàgines. El document serà presentat al tutor d'universitat qui l'especificarà el format. Aquest informe contemplarà dos apartats.

- a) Descripció de les pràctiques realitzades. En aquest apartat els estudiants relataran el context de treball (centre, tutor o professorat amb quins ha treballat, horari habitual, etc.), així com una descripció del tipus de treball fet (col·laboració amb el professorat, responsabilitats assumides en les classes, participació en projectes, creació de materials didàctics, etc.) i de les condicions en les quals ho ha realitzat.
- b) Reflexió sobre el treball fet. En aquest apartat s'espera que els estudiants reflexionen sobre diferents situacions amb les quals han pogut interactuar en el centre educatiu. A continuació presentem alguns exemples d'aspectes que podrien abordar-hi. També poden aportar observacions i reflexions sobre altres aspectes o situacions.
- Facilitats o dificultats trobades.
 - Estratègies metodològiques utilitzades en la classe.
 - Comunicació amb el professorat.
 - Relació amb l'alumnat.
 - Percepció sobre la motivació dels alumnes.
 - Innovacions que podrien facilitar el treball.
 - Sistemes d'avaluació utilitzats.
 - Conclusions personals.

El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Agirre, I. (2005). Teorías y prácticas en educación artística. Ideas para una revisión pragmatista de la experiencia estética. Barcelona: Octaedro.
- Angrosino, M. (2012). La recogida de datos en el campo. En Etnografía y observación participante en investigación cualitativa (58-79). Madrid: Morata.
- Banks, M. (2010). Métodos visuales e investigación de campo. En Los datos visuales en investigación cualitativa (83-150). Madrid: Morata.
- Huerta, R. & Alonso, A. (ed.) (2016). Nous entorns d'aprenentatge per a les arts i la cultura. València: Tirant llibres.
- Reglament de Pràctiques Externes Curriculars del Màster en Professorat d'Educació Secundària. Universitat de València.
https://www.uv.es/msecundaria/Reglament_practiques_externes_curriculars.pdf

Complementàries

- Goetz, J. P., y Lecompte, M. D. (1988). Características y orígenes de la etnografía educativa. En *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa* (27-56). Madrid: Morata.
- Huerta, R. (2016). *Transeducar. Arte, docencia y derechos LGTB*. Madrid-Barcelona: Egales.
- Huerta, R. (2015). *La ciudad y sus docentes. Miradas desde el arte y la educación*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Huerta, R. & de la Calle, R. (ed.) (2013). *Patrimonios Migrantes*. Valencia: Publicacions de la Universitat de València.
- Huerta, R. y Alonso-Sanz, A. (2015). *Educación artística y diversidad sexual*. Valencia: Servicio Publicaciones de la Unviersidad de Valencia.
- Huerta, R. y Alonso-Sanz, A. (2017). *Entornos informales para educar en artes*. Valencia: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Valencia.
- Stake, R. E. (2005). Harper School. En *Investigación con estudio de casos* (117-143). Madrid: Morata.
- Stake, R. E. (2005). Redacción del informe. En *Investigación con estudio de casos* (105-113). Madrid: Morata.
- Wilcox, K. (1982). La etnografía como una metodología y su aplicación al estudio de la escuela: una revisión. En H. M. Velasco, F. J. García y A. Díaz (Eds.) (2005). *Lecturas de antropología para educadores. El ámbito de la antropología de la educación y de la etnografía escolar* (95-126). Madrid: Trotta.